

Gulating lagmannsrett - Kjennelse - LG-2024-100332

Instans	Gulating lagmannsrett – Kjennelse
Dato	2024-09-30
Publisert	LG-2024-100332
Stikkord	Sivilprosess. Fastsettelse av godtgjøring til prosessfullmektig. Habilitet.
Sammendrag	<p>Saken gjelder anke over tingrettens fastsetting av godtgjøring til prosessfullmektig, jf. tvisteloven § 3-8. Tingretten hadde fastsatt prosessfullmektigens godtgjøring til null kroner. Anførsel om tingrettsdommerens habilitet førte ikke frem. Lagmannsretten fant heller ikke feil ved tingrettens generelle lovforståelse. Den konkrete rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen kunne lagmannsretten ikke prøve, jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd. Tingrettens avgjørelse var ikke «åpenbart uforsvarlig eller urimelig».</p>
Saksgang	Hordaland tingrett THOD-2022-131682 – Gulating lagmannsrett LG-2024-100332 (24-100332ASK-GULA/AVD2).
Parter	Advokat Gisken Elisabeth Brungot mot A (advokat Monica Bjøndal Andresen).
Forfatter	Lagdommer Ingrid Kjeldstad Gullaksen, lagdommer Haakon Meyer og lagdommer Knut Harald Braathen.

Innholdsfortegnelse

Gulating lagmannsrett - Kjennelse - LG-2024-100332.....	1
Innholdsfortegnelse	2
Sakens bakgrunn.....	3
Partenes påstander og grunnlaget for disse.....	4
Lagmannsrettens vurdering	6
Fremsatt provokasjon og begjæring om fristforelegg	6
Anken over tingrettens fastsetting av prosessfullmektigens godtgjøring	6
Sakskostnader	9

Saken gjelder anke over tingrettens fastsetting av godtgjøring til prosessfullmektig, jf. tvisteloven § 3-8.

Sakens bakgrunn

Hordaland tingrett avsa 20. mai 2024 beslutning med slik slutning:

Godtgjøringen til advokat Giske Brungot i sak 22-131682TVI-THOD/TVIS settes til 0 – null – kroner.

Tingretten har redegjort slik for sakens bakgrunn:

Den 15. september 2022 innkom sak til Hordaland tingrett hvor A («A») saksøkte Bergen kommune («kommunen»). Prosessfullmektig for A var Giske Brungot, og etter hvert Brungot som prinsipal og Solfrid Hammersland som advokatfullmektig/advokat for Brungot. Fra januar 2024 opptrådte Brungot igjen som prosessfullmektig på egenhånd.

Den 20. august 2023 avsa retten kjennelse, hvor det ble bestemt at A skulle legge fram ulike bevis. Avgjørelsen ble anket til Gulating lagmannsrett [se LG-2023-136666, Lovdatas anm.] og så til Høyesterett, hvor plikten til å legge fram bevis ble bindende fastslått, ved beslutning av 11. desember 2023 [HR-2023-2347-U]¹. Til slutt ble saken avvist av Hordaland tingrett den 22. mars 2024, etter at retten hadde utstedt fristforelegg og varslet avvising for det tilfelle at bevisene ikke ble framlagt. A ble dømt til å betale kommunens sakskostnader med kr 51 000.

Den 17. april 2024 skrev A følgende e-post til Hordaland tingretts postmottak, etter forutgående telefonsamtale med saksbehandler:

«Hei, jeg ringte i går og snakket med dere om hva jeg kan gjøre i min situasjon. Jeg har ikke blitt oppdatert i saken min, blitt opplyst eller ivaretatt på noen måte av min advokat i saken min. Han er ikke advokat en gang har jeg fått vite men har brukt andre til å gjøre jobben for ham. Jeg trodde disse bare hjalp ham på kontoret men faktisk ikke forstått noe av det hele.

Jeg trodde det skulle være en rettsak og har siden januar spurt om status og oppdatering. Fikk på lørdag sms om at retten avsto, ikke fått kontakt med advokaten. Det er mye jeg lurer på i kjennelsen, blandt annet hva som har blitt unnlatt å sende inn som retten har bedt om. Og frister som ikke er overholdt ...»

A ble informert om at hun kunne kreve at prosessfullmektigens salær fastsettes av retten, jf. også avvisingskjennelsen den 22. mars 2024, og den 22. april 2024 ba hun om «rettens salærfastsettelse etter tvisteloven § 3-8».

[...]

Den 24. april 2024 innga Giske Brungot søknad om fri sakførsel, samtidig som hun sendte inn salæroppgave. I den ble det krevd salær for til sammen 206,5 timer, noe som utgjorde 313 622 kr. Videre innga hun den 29. april 2024 søknad om fritak for rettsgebyr og helt eller delvis dekning av motpartens sakskostnader etter rettshjelploven § 22 fjerde ledd.

Den 30. april 2024 anket A, som selvprosederende, avvisingskjennelsen av 22. mars 2024.

Den 2. mai 2024 sendte retten følgende brev til Brungot:

Retten viser til As krav om fastsettelse av prosessfullmektigens salær etter tvisteloven § 3-8, og til etterfølgende e-post hvor det kreves at salæret settes til kr 0, jf. brev og e-post av 22. april 2024. Retten viser også til As opplysninger om at det er B som har opptrådt som advokat for henne, verken du eller Hammersland. I vurderingen av om det er B som reelt sett har opptrådt som advokat for A, finner ikke retten det avgjørende hvem som utad har opptrådt som prosessfullmektig for A, jf. ditt brev av 18. april 2024. A opplyser også at hun er blitt lovet at hun ikke skal betale noe for oppdraget, dette skulle B fikse.

Retten vurderer på denne bakgrunn, og på grunnlag av hvordan prosessoppdraget for øvrig har vært håndtert, å sette salæret til kr 0, slik A ber om. Retten ber om merknader til rettens vurdering, før den fastsetter salæret.

Retten ber videre om dokumentasjon for hvem som har ført og arbeidet timene i framlagt timeliste, jf. bilag 5 til søknaden om fri rettshjelp. Retten ber også opplyst om hvorfor det i sakskostnadsoppgave av 11. mars 2024, inngitt i forbindelse med at saken ble avvist, framkommer at det er arbeidet 100 timer på saken, mens det i inngitt salæroppgave i forbindelse med at det nå er søkt om fri sakførsel framkommer av salæroppgaven at det er arbeidet 206,5 timer, hvorav 2,5 timer er påløpt etter 11. mars 2024.

Retten setter frist for merknader til 10.05.2024.

Samme dag sendte retten også brev til Brungot vedrørende søknaden om fri rettshjelp og fritak for rettsgebyr og motpartens sakskostnader. Det ble opplyst at det var søkt om rettshjelp etter feil bestemmelse (rettshjelploven § 16 tredje ledd), men at retten ville behandle søknaden som om den var framsatt etter riktig bestemmelse (§ 16 andre ledd, jf. § 16 fjerde ledd). Når det gjaldt motpartens sakskostnader ble det opplyst at søknad må framsettes overfor Statsforvalteren. Retten opplyste også at den ville ta stilling til søknaden om fri rettshjelp når den har tatt stilling til As krav om fastsetting av prosessfullmektigens godtgjørelse etter tvisteloven § 3-8.

Den 10. mai 2024 har Brungot inngitt svar i aktørportalen, hvor det er vist til «representasjonsfullmakt» til Brungot datert 24. mars 2023, og hvor fullmakten også gir Brungot og kontorets medarbeidere adgang til å innhente diverse opplysninger. Brungot fastholder at hun har vært oppdragsansvarlig advokat, med advokatfullmektig/senere advokat Hammersland som prosessfullmektig, og på slutten i tillegg advokatfullmektig Kristine Tytingvåg. Det er vist til telefonmøte, epostkorrespondanse og timelister. [...]

[...]

Advokat Gisken Elisabeth Brungot har rettidig anket tingrettens beslutning om fastsetting av godtgjøring. Anken retter seg mot tingrettens bevisbedømmelse, rettsanvendelse og saksbehandling. A ved advokat Monica Bjøndal Andresen har inngitt tilsvaret. I prosesskriv til lagmannsretten 6. august 2024 har Brungot kommet med ytterligere merknader. Hun fremsatte samtidig en provokasjon hvor «advokat Andresen provoseres til å presisere hvilke opplysninger som bekrefter at B har utgitt seg som advokat». Lagmannsretten ga A ved advokat Andresen frist til 19. august 2024 for bemerkninger. Fristen ble senere utsatt til 25. august 2024 på grunn av sykdom. Lagmannsretten mottok ingen bemerkninger innen fristen.

I prosesskriv 28. august 2024 varslet advokat Brungot at hun ville be om ileggelse av fristforelegg dersom advokat Andresen ikke etterkom provokasjonen. Begjæring om fristforelegg ble fremsatt 2. september 2024. Lagmannsretten forelå begjæringen for A ved advokat Andresen og ga frist for merknader. I prosesskriv 5. september 2024 opplyste advokat Andresen at bakgrunnen for at det ikke var kommet svar i etterkant av Brungots prosesskriv 6. august 2024 «er rett og slett fordi det ikke fremkommer noe i prosesskrivet [...] som denne side ser fordrer noen kommentar herfra. Det er intet nytt her som belyser saken for lagmannsretten.». Det ble videre redegjort for at den fremsatte provokasjonen allerede var besvart og dokumentert i anketilsvaret.

Advokat Andresen har på vegne av A inngitt ytterligere ett prosesskriv 15. september 2024. Lagmannsretten finner det ikke nødvendig til å gjengi innholdet i prosesskrivet i forbindelse med den anken lagmannsretten har til behandling. Advokat Brungot har fått varsel om prosesskrivet i Aktørportalen.

Lagmannsretten finner saken klar til avgjørelse.

Partenes påstander og grunnlaget for disse

Det bemerkes at advokat Brungots anke og etterfølgende prosesskriv er relativt omfattende. Lagmannsretten finner det tilstrekkelig å sammenfatte det som oppfattes som det sentrale knyttet til avgjørelsen som er anket.

Advokat Gisken Elisabeth Brungot har sammenfatningsvis gjort gjeldende:

Det foreligger ingen rimelig grunn til hinder for at salærkravet bør godkjennes fullt ut.

Det foreligger feil i tingrettens bedømmelse av faktiske forhold. Tingretten har feilaktig lagt til grunn at B har utgitt seg for å være advokat for A. Det er ikke fremlagt dokumentasjon som underbygger noe slikt. Det fremgår derimot tydelig av timelister i saken og oppdragsbekreftelse at advokat Brungot har vært oppdragsansvarlig og at alt arbeidet er gjort av advokatfullmektig Solfrid Hammersland, advokat Brungot og på slutten noe av advokatfullmektig Kristine Tytingvåg. Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon som underbygger at B skal ha opplyst til A at hun ikke skal betale noe for bistanden. Tingretten har dessuten feilaktig konkludert med at Advokatconsult oversittet fristen etter fristforelegget og dermed ikke utførte den pålagte prosesshandlingen rettidig.

Det foreligger feil ved tingrettens rettsanvendelse. Tingretten har gått utenfor de rammer som tvisteloven § 3-8 angir. Bestemmelsen gjelder fastsettelse av salær for prosessfullmektig. Det er ikke dokumentert at B har utført noe arbeid som prosessfullmektig. Det er derimot dokumentert at arbeidet hovedsakelig er utført av Solfrid Hammersland. En salæravkortning kan ikke begrunnes med at noen andre enn den som har ført timer som prosessfullmektig, har jobbet i saken. Det kan heller ikke være slik at dersom man taper en sak, så har ikke den tapende parts prosessfullmektig krav på noe salær.

Tingrettsdommer Tone Raaen må anses inhabil i behandlingen av salærfastsettelsen, jf. domstolloven § 108. Raaen fremstår farget av at hun i tidligere sak har domfelt B for ulovlig rettshjelpsvirksomhet. Hun har i tillegg synliggjort at hun ikke er upartisk og objektiv ved at hun ikke avklarte muligheten for å begjære oppfriskning.

Det fremstår uklart om tingretten i sin avgjørelse har tatt stilling til søknaden om fri sakførsel og fritak for rettsgebyr. Det er imidlertid gitt avslag på søknadene i et eget brev. Det er neppe tilfeldig at tingrettsdommer Raaen først anbefalte A å få salæret fastsatt etter tvisteloven § 3-8, for deretter å sette salæret til null kroner slik at hun kunne avslå søknaden om fri sakførsel. Verken A eller Advokatconsult kunne da påberope rettshjelploven § 16 fjerde ledd.

Det er lagt ned slik påstand:

Prinsipalt

1. Lagmannsretten fastsetter salær i Hordaland tingretts sak nr. 22- 131682TVI – THOD / TVIS på bakgrunn Advokatconsult sin salær oppgave og søknad om fri sakførsel, samt fritak for rettsgebyr.

Subsidiært under forutsetning av at Lagmannsretten ikke avgjør salærkravet/ overnevnte krav:

2. Hordaland tingretts avgjørelse i sak nr. 22- 131682TVI – THOD / TVIS om fastsettelse av salær etter Tvl § 3- 8 oppheves.
3. Hordaland tingretts avgjørelse i sak nr. 22-131682TVI -THOD/TVIS med avslått søknad om fri sakførsel, fritak for rettsgebyr og fastsettelse av salær oppheves.
4. Tingrettsdommer Tone Raaen er inhabil og viker sete i sak nr. 22-131682TVI -THOD/TVIS.

For alle tilfeller

5. Ankende part tilkjennes dekning av sakens omkostninger i alle instanser.

A har i hovedtrekk gjort gjeldende:

Tingretten har korrekt lagt til grunn at B har utgitt seg for å være advokat overfor A. Dette viser seg i dialog mellom B og A per e-post. I tillegg underbygges det av at ansvarlig advokat Brungot ikke synes å være kjent med saken.

Det foreligger ikke feil ved tingrettens rettsanvendelse. Tingretten har korrekt vektlagt at A fikk beskjed om at det skulle søkes om fri rettshjelp, uten at det ble fulgt opp. Det er uansett ikke grunnlag for godtgjøring i denne saken. Det er store mangler ved den oppfølgingen A har fått, herunder manglende klientoppfølging og juridiske råd, fristoversittelser og unødige prosesshandlinger.

Tingrettsdommer Raaen har ikke vært inhabil. Brungots innvendinger mot dommerens habilitet synes å skyldes at hun er misfornøyd med henne, jf. også sorenskriverens kjennelse om habilitet tidligere i saken.

Det er lagt ned slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. A tilkjennes saksomkostninger.

Lagmannsrettens vurdering

Saken behandles skriftlig i samsvar med hovedregelen ved anke over beslutninger, jf. tvisteloven § 29-15 første ledd.

Fremsatt provokasjon og begjæring om fristforelegg

Advokat Brungot har provosert «advokat Andresen [...] til å presisere hvilke opplysninger som bekrefter at B har utgitt seg som advokat». I prosesskriv 5. september 2024 har advokat Andresen opplyst at dette allerede er besvart og dokumentert i anketilsvaret. Det er videre gjengitt aktuelle deler fra anketilsvaret og vist til konkrete bilag.

Slik lagmannsretten ser det er den fremsatte provokasjonen tilstrekkelig besvart. Lagmannsretten tilføyer at den for øvrig ikke kan se at det ville hatt betydning for den avgjørelsen som skal treffes i saken om dette temaet ble belyst nærmere. Det vises til lagmannsrettens begrensede prøvingskompetanse ved anke over beslutninger, jf. nedenfor.

Det er etter dette ikke grunn for lagmannsretten til å gå nærmere inn på spørsmålet om fristforelegg, jf. tvisteloven § 16-7 andre ledd.

Anken over tingrettens fastsetting av prosessfullmektigens godtgjøring

Tingretten har korrekt truffet sin avgjørelse ved beslutning. Ved anke over beslutninger er lagmannsrettens kompetanse begrenset til å prøve om tingretten har bygget på en «uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelse» og om avgjørelsen er «åpenbart uforsvarlig eller urimelig», jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd.

At kompetansen er begrenset til å prøve den generelle lovforståelsen, innebærer at det er selve tolkingen av rettsreglene som kan prøves, ikke anvendelsen på det konkrete saksforholdet – rettsanvendelsen.

For vurderingen av om en beslutning er «åpenbart uforsvarlig eller urimelig», innebærer kvalifiseringen «åpenbart» at avgjørelsen må representere et markert avvik fra det rimelige eller forsvarlige. Lagmannsrettens overprøvingsadgang er begrenset til en vilkårlighetskontroll, jf. Tore Schei mfl., Tvisteloven: Kommentartutgave, § 29-3 note 4, Juridika, revidert 1. mars 2024.

Ordlyden i tvisteloven § 29-3 tredje ledd omfatter ikke saksbehandlingen, men det er ikke tvilsomt at alternativet om at «avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig» også omfatter måten avgjørelsen er truffet på, for eksempel dersom underinstansen har tilsidesatt grunnleggende regler for forsvarlig saksbehandling, jf. Jens Edvin A. Skoghøy, Tvisteløsning, 4. utgave, side 1268 og HR-2013-1749-U avsnitt 16.

Lagmannsretten legger til grunn at den har kompetanse til å prøve spørsmålet om tingrettsdommer Raaen var inhabil til å behandle As krav om fastsetting av advokat Brungots godtgjøring, jf. ovenstående redegjørelse. Dette spørsmålet behandles først, jf. tvisteloven § 29-22 første ledd.

For at en dommer skal anses inhabil etter domstolloven § 108, må det foreligge «særegne omstendigheter [...] som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet». Lagmannsretten kan ikke se at det er tilfellet her. Lagmannsretten finner ikke holdepunkter i saken for at tingrettsdommeren har «fremstått farget» av at hun i tidligere sak har domfelt B for ulovlig rettshjelpsvirksomhet. I utgangspunktet anses det heller ikke som noen særegen omstendighet at en dommer tidligere har behandlet en sak med samme part eller parter. Dette gjelder også dersom en part tidligere er domfelt i en straffesak. En dommer forutsettes normalt å kunne vurdere en sak ut fra ulike regelverk og i skiftende bevissituasjoner. Se eksempelvis HR-2023-1883-U avsnitt 8 og 9 og HR-2004-1694-U avsnitt 18 [skal vel være HR-2004-1694-A avsnitt 18, Lovdatas anm.]. I dette tilfellet er B heller ikke part i saken om fastsetting av advokat Brungots godtgjøring. I et slikt tilfelle er det enda mindre grunn til å reise tvil ved dommerens upartiskhet.

Det forhold at tingretten først oversendte As anke over avvísningsskjennelsen til lagmannsretten uten å behandle den som en begjæring om oppfriskning, er åpenbart heller ikke egnet til å reise tvil om dommerens upartiskhet.

Lagmannsretten er på bakgrunn av ovenstående av den oppfatning at tingrettsdommer Raaen ikke var inhabil til å behandle kravet om fastsetting av advokat Brungots godtgjøring, jf. domstoloven § 108.

Det foreligger ingen feil ved tingrettens gjengivelse av det rettslige utgangspunktet ved rettens fastsetting av prosessfullmektigens godtgjøring. Tingretten har korrekt vist til tvisteloven § 3-8, og har gjengitt at det ved fastsettingen skal tas hensyn til de kostnader det er rimelig å pådra parten ut fra prosessoppdraget, sakens betydning og forholdet mellom parten og prosessfullmektigen, jf. bestemmelsens første ledd andre punktum. Videre har tingretten vist til relevant rettspraksis hvor det blant annet fremgår at det ved vurderingen skal tas utgangspunkt i de normer som gjelder for salærberegning, og foretas en konkret helhetsvurdering der det tas hensyn til de momenter som er nevnt i andre punktum, jf. HR-2020-1257-U avsnitt 11.

Tingretten har deretter gjort en konkret vurdering, og har kommet til at advokat Brungots salær skal settes til null kroner, slik A krevde. Tingretten har begrunnet dette på følgende måte:

Retten bemerker innledningsvis, at det er på det rene at B, som er ansatt i Advokatconsult, ikke har rett til å yte rettshjelp, jf. også opplysninger fra saksøkte i anketilsvaret.

A har imidlertid opplyst at hun har oppfattet B som sin advokat, og at det er andre på kontoret (Advokatconsult), som har bistått ham i arbeidet med saken. Etter at saken ble avvist, er hun blitt gjort kjent med at B ikke er advokat.

Retten legger til grunn at B har utgitt seg for å være advokat overfor A. Retten viser til at A vanskelig kan få en oppfatning av at B er hennes advokat, dersom han ikke faktisk har utgitt seg for å være det. Retten mener videre at dette underbygges av øvrige opplysninger og dokumentasjon i saken, selv om det er Brungot og Hammersland som har sendt inn dokumenter i aktørportalen og som formelt har opptrådt som prosessfullmektig overfor retten og motparten.

Retten viser til at stevningen ble sendt inn i september 2022, mens det er lagt fram en representasjonsfullmakt fra mars 2023 til Brungot. Retten kan ikke se at denne fullmakten endrer på at A kan ha oppfattet B som sin advokat, og at det er han som har håndtert saken overfor henne. Et telefonmøte hvor Brungot deltok i 2022, endrer heller ikke på dette.

Av opplysninger som underbygger at det ikke reelt er Brungot og Hammersland som har opptrådt som advokat overfor A, vil retten vise til rettsbok fra planleggingsmøte den 11. januar 2024, hvor det framgår fra rettsboken at:

«Retten ba saksøker opplyse om hva som er status i saken. Vedrørende ligningsopplysninger fra 2008-2010 kjenner ikke Brungot til om det er mottatt svar fra Skatteetaten. Hun kjenner heller ikke til hva som er gjort for å innhente vitnemål fra [sted] kommune.»

Retten vil videre vise til e-post fra Brungot den 12. januar 2024 til Hordaland tingretts postmottak, hvor Brungot ba retten opplyse om det var sent søknad om fri rettshjelp og søknad om fritak for rettsgebyr i saken. I svar fra tingretten, gjorde saksbehandler oppmerksom på at «Under dokumenttilgang i aktørportalen ser det ut for at du har tilgang til alle sakens dokumenter». Retten bemerker at dersom det var slik at prosessoppdraget ble håndtert av Brungot som prinsipal og Hammersland som fullmektig, er det vanskelig å forstå hvorfor Brungot ikke var kjent med om det var søkt om fri rettshjelp eller ikke, og hun kunne uansett ha sjekket dette ved å gå inn på dokumentene i aktørportalen.

Retten mener videre at A har sannsynliggjort at B har opplyst til henne at hun ikke skal betale noe for bistanden, dette skulle ordnes via fri rettshjelp. Dette til tross for at søknaden som er framsatt etter at saken ble avvist, viser at A ikke oppfyller de økonomiske vilkårene for fri rettshjelp. Retten viser til at A ikke på noe tidspunkt er blitt avkrevd salær av Advokatconsult før saken ble avvist, til tross for at stevningen ble inngitt i september 2022 og saken ble avvist i mars 2024. Retten viser også til hennes opplysninger om at hun to ganger har signert egenerklæring om fri rettshjelp, uten at det ble søkt om dette på vegne av henne før den 24. april 2024. Vedlagt denne søknaden var egenerklæring fra A signert den 5. desember 2023, mens egenerklæringen er signert av Brungot den 24. april 2024. Søknaden om fri rettshjelp, hvor det opplyses om at advokatoppdraget er avsluttet, ble sendt samme dag.

Oppsummert mener retten at det ikke har vært rimelig å pådra parten kostnader ut fra prosessoppdraget, sakens betydning og forholdet mellom parten og prosessfullmektigen, når en person ansatt i Advokatconsult, som ikke har rett til å yte rettshjelp, mest sannsynlig har utgitt seg for å være advokat

overfor saksøker, og opplyst at hun ikke skal måtte betale noe for bistanden, da den vil dekkes via fri rettshjelp.

I rettens vurdering viser den til LA-2020-50133-2, hvor det ble slått fast at advokaten ikke hadde et betalingskrav for det framsatte salærkrav, fordi forholdet mellom advokat og klient mest sannsynlig var avtalt slik at klienten ikke skulle risikere kostnadsansvar for utgifter til egen advokat utover det motparten og egen forsikring måtte dekke.

Retten mener, uavhengig av om B har opptrådt som As advokat overfor henne, at det uansett ikke er rimelig at A skal betale godtgjøring for Brungot og Hammerslands arbeid i denne saken.

Retten viser til at saken har stor betydning for A, og at A er i en vanskelig situasjon, uten at retten har noe grunnlag for å ta stilling til om dette skyldes forhold ved hennes oppvekst, som kommunen kunne vært holdt erstatningsansvarlig for. Etter rettens oppfatning tilsier forholdet mellom prosessfullmektigen og parten og prosessoppdragets art, nøkternhet når det gjelder å pådra saken kostnader, samtidig som klientens sak tilsier en stor grad av ivaretagelse av henne og hennes sak.

Når det gjelder timeantallet, har Brungot opplyst at de 100 timene som framgår av sakskostnadsoppgaven datert 11. mars 2024, innlevert forut for avvisningskjennelsen, kun knytter seg til spørsmålet om avvisning. Dette er noe retten ikke får til å stemme, da det framgår av sakskostnadsoppgaven at ca. 29 timer knytter seg til arbeid utført før innlevering av stevningen den 15. september 2022.

Uavhengig av hva som er riktig timeantall i saken, om det er 100 timer, eller 206,5 timer som er krevd i salær oppgaven overfor tingretten, mener retten at det ikke er rimelig at A betaler godtgjøring til prosessfullmektigen, ut fra sakens betydning og forholdet mellom parten og prosessfullmektigen. Retten viser til at stevningen som ble inngitt var mangelfull. Når stevningen ble ansett for å være rettet, har arbeidet som har blitt utført etterpå, vært bortkastet eller unødvendig, da saken ble avvist etter fristforelegg. Retten legger til grunn at dette ikke skyldes A, da Brungot ikke har lagt fram noe dokumentasjon for hva som er gjort for å innhente manglende dokumenter fra A. Tvert imot kunne ikke Brungot svare på dette i planleggingsmøtet den 11. januar 2024. Videre har Brungot gjentatte ganger fastholdt at plikten til å legge fram bevisene er oppfylt, selv om det ble gitt mange anledninger til å legge fram dokumentene. Det at A nå selv anfører i sin anke at plikten til å legge fram bevisene er oppfylt, finner retten ikke avgjørende. Dette er en gjentakelse av den argumentasjon som A nå er blitt kjent med.

Slik retten vurderer saken, har Brungot og Hammersland ikke fulgt opp klient på en tilstrekkelig god måte, og deres manglende ivaretagelse av klient og saken har ført til at saken ble avvist. I rettens vurdering vises det til HR-2023-28-U. I den saken ble det lagt vekt på at prosessfullmektigens arbeid knyttet seg til en ankegrunn – lovtolkningen – som Høyesteretts ankeutvalg ikke kunne prøve. Det var derfor ikke grunnlag for fakturakravet som var framsatt.

Lagmannsretten kan ikke se at tingretten med dette har bygget på en uriktig generell lovforståelse. Begrunnelsen viser at tingretten har gjort en konkret og reell helhetsvurdering. De momentene som er nevnt i tvisteloven § 3-8 første ledd andre punktum er vektlagt.

Etter lagmannsrettens syn er det ikke grunnlag for å si at tingretten har gått utenfor de rammene som tvisteloven § 3-8 angir. Som det fremkommer av det siterte fra tingrettens beslutning har tingretten for det første begrunnet salærfastsettingen med at «det ikke har vært rimelig å pådra parten kostnader ut fra prosessoppdraget, sakens betydning og forholdet mellom parten og prosessfullmektigen, når en person ansatt i Advokatconsult, som ikke har rett til å yte rettshjelp, mest sannsynlig har utgitt seg for å være advokat overfor saksøker, og opplyst at hun ikke skal måtte betale noe for bistanden, da den vil dekkes via fri rettshjelp». Lagmannsretten kan ikke se at det er irrelevant å se hen til dette, jf. også LA-2020-50133-2 som tingretten har vist til. Videre har tingretten uavhengig av Bs rolle, og på selvstendig grunnlag, vurdert at det ikke er rimelig at A skal betale godtgjøring for Brungot og Hammerslands arbeid i saken ut fra sakens betydning og forholdet mellom parten og prosessfullmektigen ettersom «Brungot og Hammersland ikke [har] fulgt opp klient på en tilstrekkelig god måte, og deres manglende ivaretagelse av klient og saken har ført til at saken ble avvist». Også dette er relevante momenter, jf. blant annet HR-2023-28-U.

Lagmannsretten konkluderer etter dette med at det ikke hefter feil ved tingrettens generelle lovforståelse. Den konkrete rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen kan lagmannsretten som nevnt ikke prøve, jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd. Lagmannsretten kan ikke se at tingrettens avgjørelse er «åpenbart uforsvarlig eller urimelig».

Anken over tingrettens fastsetting av advokat Brungots godtgjøring har etter dette ikke ført frem.

Det er noe uklart for lagmannsretten om advokat Brungot også har ment å anke over tingrettens beslutning 20. mai 2024 om avslag på søknad om fri sakførsel og fritak for rettsgebyr, jf. subsidiær påstand punkt 3. Ankegrunnen synes i tilfelle å være at tingretten behandlet søknaden etter at den hadde tatt stilling til As krav om fastsetting av prosessfullmektigens godtgjøring. Lagmannsretten nøyer seg her med å påpeke at lagmannsretten uansett ikke kan se at dette gir grunnlag for å si at tingrettens avgjørelse er «åpenbart uforsvarlig eller urimelig», jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd. Slik lagmannsretten ser det har tingretten ikke tilsidesatt grunnleggende regler for forsvarlig saksbehandling.

Anken blir etter dette å forkaste, jf. tvisteloven § 29-23 andre ledd.

Sakskostnader

A har vunnet saken, og har da i utgangspunktet krav på å få erstattet nødvendige sakskostnader for lagmannsretten fra advokat Brungot, jf. hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første og andre ledd, jf. § 20-5 første ledd. Lagmannsretten har vurdert om det er grunn til å bruke unntaket i tvisteloven § 20-2 tredje ledd, men kan ikke se at «tungtveiende grunner gjør det rimelig» å fritta advokat Brungot, helt eller delvis, for sakskostnadsansvaret.

A har krevd seg tilkjent 35 000 kroner inkludert merverdiavgift til dekning av salær til prosessfullmektig. Prosessfullmektigen har opplyst at det er brukt ti timer på saken. Lagmannsretten har med dette tilstrekkelig grunnlag for å utmåle sakskostnadene, og finner at kravet til sakskostnadsoppgave i tvisteloven § 20-5 fjerde ledd, jf. tredje ledd, er oppfylt, jf. HR-2009-636-U avsnitt 20 og 21. Beløpet er noe høyt for en sak som denne. Etter en samlet vurdering anser lagmannsretten likevel at sakskostnadskravet må godtas som rimelig og nødvendig for en forsvarlig ivaretagelse av As interesser i ankeomgangen, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Det vises særlig til at Brungots anke og etterfølgende prosesskriv er omfattende. Hva som konkret anføres i relasjon til den påankende beslutningen er også noe vanskelig tilgjengelig. Disse forholdene tilsier at det har krevd noe tid å gjennomgå anke og prosesskriv. Etter dette tilkjennes A sakskostnader i samsvar med det som er krevd, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd.

Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

1. Begjæring om fristforelegg tas ikke til følge.
2. Anken forkastes.
3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler advokat Giskan Elisabeth Brungot 35 000 – trettifemtusen – kroner til A innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

1 Tilføyd av Lovdata.